

L $\frac{27}{195}$ m/k (P)

L $\frac{4}{438}$ (P)

Behgti,
pasaules kara breesmas

un

Kas ir karšch?

Sarakstijis

M. Freibergs.

Rigā, 1915.

M. Freiberga apgahdibā.

Atvotu eelā Nr. 25.

14233
yeh

Põlv. 1969. g. 24. VII

1953

L. V. R.

N^o

ln.

102.754

0309057762

Behgli, pafaules kara breefmas!

Klaufees, mihkaiis lasitojs, ko tu daritu, kad schodeen tewi apmekletu pafaules kara breefmas un behdas. Un warbuht, ka tu jau efi kara breefmās bijis un ari daudš behdas un breefmas peedšihwojis kà behglis. Schis pafaules kara breefmas ir til to leelo behdu eefahkums, kas ees par wišu pafauli. Wijas tautas un wišas walstis ūkatas uš ūcho leelo pafaules kara bildi. Ak žit leela ta preešch muhšu azim katru deenu parahdas un breefmigata iūkatas. Un tomehr, ūchis ir til to leelo behdu eefahkums kas nahk pahr wišu pafauli. Sai gan pafaules laudis tam wišam netiz, negrib tizet un finat, bet tomehr preešch muhšu azim katru deenu paleek leelata un leelata pafaules kara bilde. Žilweks, kas kara breefmās naw bijis, tas ari nesin, kas ir kara behdas un breefmas, tadeht, ka winam naw peedšihwojumi. Un zaur peedšihwojumu žilweks til nahk pee atšihšchanas un ūaprot, kas ir kara behdas un breefmas. Schis pafaules kara breefmas un behdas mums radis pawišam kaut ko no jauna, kas wehl neweenam žilwekam naw prahtà nahzis. Pafaulē wehl ir žilweki, kas neūaprot un nesin, ko ūchis karich nošihmē un kahez tahdam behdam un kara breefmam janahk. Schis pafaules kara behdas un breefmas ir muhšu bšihwes ūkola, kas rahda, ka žilwekam ūche jamahzas Deewa leela mihlestiba paših tà, kà winšch ūawus laudis wada uš debešs mahjam. Žilweks til zaur behdam mahzos ūewi paših un Deewa leelo ūchehlastibu atših, tadeht kà ūchis

kara behdas nahks pahr wifn pafauli. Lai gan azumirkli tagad wehl wifas walftis un tautas nekaro, bet peenahks laiks, kad wifn karos, walfts pret walfti un tauta pret tautu. Un tad mehš wifn, kuzi dšihwofim, redšefim kahdas behdas un breešmas buhs tad, kad wifa pafaulē karos: walfts pret walfti, tauta pret tautu, wihrs pret feewu un tehws pret dehlu. Ak waj, kas tās buhs par behdam un breešmam, kas tās warēs aprakftit, zik tās buhs leelas un breešmigās. Šchis muhšn tagadejās behdas ir tik to leelo behdu eefahkums, kas rahda, ka zilwekam buhs mahzitees fewi un to pafauli pafihst. Ja, kas fewi newar pafihst un šawus grehtus atšihst, par pafaulēš kara breešmam un behdam, kas eet pahr wifn pafauli, tam ari newar nekā eestahst. Redš, mihtais zeka beedrs, šchis ir tik pafaulēš kara behdas un breešmas, kas tawu meefn apbehdina, ka tu wairš newari grehtu tumšibā dšihwot un štaigat tā, kā tawas azis kahro un wehlās. Bet es tew no firds aišrahdu, ka tew wehl stahw weenas jo leelakas behdas un breešmas preekšch azim un tās tu wehl šchodeen neredš un nefaproti un nefini. Ja, šchis ir tawas mihtās dwehseles behdas un breešmas, kas tewi modina, zeles augšcham no šchi pafaulēš grehtu meega un pafaulēš wella waras.

Redš, mihtais draugs, waj tu mani pafihsti jeb ne: zilwekam pafaulē ir diwas behdas, laižigas un garigas behdas. Laižigas behdas tewi moza un kahrdina par tawu laižigu meefas dšihwi, ka tew naw to ehst, bet garigas behdas tew mahza par tawu nemirštamo dwehšeli gahdat. Un šchis ir tās wifleelakās behdas preekšch tewis un manis. Ja zilweks atšihst un šaprot ka winam ir nemirštama dwehsele, kas ir pašuduse grehtu tumšibā, tad winam nahst behdas. Un šchis ir eekšchigas behdas, kas

winu moza un kahrđina uſ kaunu, bet Deewa Garš rahda, ka buhs zihnitees pret ſawu kauno firđs prahtu.

Zilweka meeſas prahts ir kauns un ſamaitats no behrnu deenam, tadeht ka winſch neſin un newar ſapraft, kaſ ir grehts. Bet zaur Deewa ſwehta Gara palihđſibu winſch war wiſu atſiht, kaſ ir labš un kaſ kauns. Un kà buhs zihnitees, preekſch Deewa walſtibas ſtrahdat zaur Jeſus Kriſtus nopelnu.

Redſi, mihtlais brahli, ſcho ſauz par dwehſeles karu, kaſ mahza un rahda kà buhs zihnitees ſewi uſwaret. Schis ir wehl leelaks karſch, kaſ tew rahda behdas un breeſmas katru brihđi. Ja, ſchis ir behdas preekſch tizigas dwehſeles, kaſ zihnas eet uſ debefš tehwiu Deewa godibà.

Zilweki raud par paſaules mantu, ko tee ſchodeen paſaules kara behdàs paſaudeja. Bet waj tee ſchodeen labaki newaretu raudat par ſaweem grehkeem, kaſ winus kahrđina uſ kaunu. Paſaules mantas noſkumſchana padara nahwi, bet deewiſchđiga noſkumſchana padara at-greeſchanos no grehkeem, kaſ neweenam naw ſchehl.

Eš wehletos labaki katru deenu raudat par ſaweem grehkeem, tadeht kà mani grehki mani mahza Deewa leelu mihleſtibu atſiht. Un ſchis ir manas dwehſeles preekš pee ka eš waru turetees katrà laikà. Sai paſaulē laudis preezajas kà wini grib, bet eš preezajos pee ta Kunga wahrda, ta ir mana manta uſ ko eš waru paſantees wiſleelakàs behdàs. Un ſwehtigi tee, kam ir behdas, jo tee taps eepreezinati, kà ſtahw rakſtitš.

Waj tad zilwekš newar ſawàs behdàs preezatees un Deewu ſlawet, par to, ka winſch zaur ſchim behdam ir nahzis pee atſiſchanas un peſtiſchanas. Un waj taš naw taš wiſu labakais paſaule, ka zilwekš mahzas ſewi paſiht un debefš Tehwa leelo mihleſtibu atſiht, kaſ winu ir

mihlestis ar muhschigu mihlestibu. Schi mihlestibas rihkste nahks pahr wiſu paſauli, kas mahza un rahda, ka wiſeem buhs atgreestees pee Jefus Kristus nopelna, ka Winſch preeſch mums ir nomiris, lai mehs zaur Wina nahwi dſihwotu muhschigi debefis.

Kas ir karſch?

Un notika kad tee bija laukā, tad zehlas
Kains pret Abelu, ſawu brahli un to no-
kawa. (Moſus 1 gr. 4, 8.)

Pirmais paſaules karſch zehlas no Kaina, kas ſawu brahli Abelu nokawa un ta grehku darbs top ſtrahdats wehl ſcho baltu deenu. Wiſa paſaule ir weens leels fara lauks, kur katru deenu top karots wahrdos un darbos.

Apluhko labi, mihla dwehſele, wiſus zilwekus un wiſus ſwehrus, putnus un ſiwis juhra un tu redſeſi, ka wiſi karo un zihnās weens pret otru. No wezeem laiſeem wiſas tautas un wiſas walſtis ir karojuſchas un karo wehl ſcho baltu deen, un zihnās weena pret otru uſ dſihwibu un nahwi. Mihla dwehſele, apluhko labi wiſmaſako un wiſleelako ſwehru un tu redſeſi, ka wiſch ari zihnās un karo pret ſawu eenaidneeku, kas winu grib apriht. Waj tad zilweks to wiſu neredſ un neſaprot, ka tas ir karſch, ka wiſi kam ween ir dwaſcha zihnās un karo? Ja, katram ir ſawa dſihwiba mihla, lai tas buhtu kas buhdams, zilweks wai lops jeb putnis. Wiſi mehs eſam fara wihti un karojam kamehr paſaulē dſihwojam. Wiſur, kur tu

tit fawas azis meti, tu wari redjet karu un kara darbus. Katru rihtu, ka tu fawas azis atweri tu wari redjet, ka tu efi pafaulés kara lauká.

Un tew, mihká dwehsele, ir jazihnás waj tu gribi jeb ne: Un zita ijeja tew naw, kamehr tu pafaulé dsihwo tew ir karfch? Katru deenu.

Redji, mihká dwehsele, jo konkurenze ir ari tamó karfch, kas tewi grib uswaret pee laizigá darba kur un fo tu strahdá un dsihwo. Ja tu gribi dsihwot un labas deenas redjet, tad mahzees zihnitees un karot pret jawu eenaidneeku. Nedomá ka tur ween ir karfch Austrumu un Prufchu robeschás, kur muhsu mihkee brahli zihnás uf dsihwibu un nahwi.

Bet mums ir katru deenu karfch, muhsu pajchu mahjás un starp faweem brahkeem un tizibas beedreem, tapat wihram ar feetwu. Waj mehó tapat nedsihwojam ka Kains un Abels, kas jawu brahli nokawa. Un no kam tas wisó ta zehlás, ka Kains jawu mihko brahli nokawa un wina afinis ijléhja. Pateefi tas nahja no tam, ka Kainam bija fchehl, ka Abela upuris Deewam labaki patika. Wisó tas nahja no eenaidibas un dusmibas pret jawu brahli un ta tas eet fcho baltu deenu. Ak waj, zik daudj tahdu grehka darbu wehl katru deenu top no rihta lihdsj wafaram paftrahdati pret jawu brahli.

Suhdsu, mihká dwehsele, apdomá labi un eewehro wisu fcho leelo pafaulés kara lauku un wisu jawu dsihwi. Un tad tu mahzitees jemi un pafauli pasihht, un eewehroffi, fá tew buhs dsihwot un zihnitees, lai tu finatu, kas tu efi pafaulé. Waj tu efi Kains jeb Abels, to tu mihkais brahli mahzees labi pasihht un eewehrot. Jo fchee fwehtee Deewa wahredi manu dwehjeli katru deenu mahja un rahda fá man tapat buhs mahzitees pasihht, kas es esmu, pafaulé.

Waj tu faproti, mihtà dwehsele, kas ir karsch, waj ne; bet karotajs tu tomehr esi, waj tu karo few par labu jeb par sliktu, to tu pats fini, iswehlees un isfchfir! Pasaulè ir diwi kara pulki, weens ir tew pa labu un otris pa kreifu rotu. Suhdsu, pee kura pulka tu peederi, mihtà dwehsele, un pee kura tu gribi peederet! Waj tu pawisam til weenaldfigs esi, ka tu pa to nekà negribi sinat, kas ir karsch? Un ka to lai faprot! Ja, karsch ir tew wisu muhschu preeksch azim, waj tu to redsi, waj ne un waj tu faproti, kas ir karsch jeb ne! Lai Deewa swehtais Gars tew dotu tahdu prahtu, ka tu waretu fapraft, kas ir karsch. Ja, schis ir weens leels noslehpums preeksch daudj un loti daudj zilwekeem, kas wehl negin un newar to wisu fapraft, kas ir karsch. Un kapelz mums wajadfigs tahds karsch un tahda eenaidiba pret fawu brahli un afinis isleet.

Redsi, tas wis nahf no tam, ka muhsu firds prahts ir kauns un samaitats no behrnu deenam. Jo mehs wisi esam grehtos peedsimuschu un muhsu firds ir kauna un dufmiga us atreebschanu tà ka Rainam, kas fawu brahli Abelu nokahwa un wina afinis islehdja. Pasaules kara lauka zihnás ar leelgabaleem, flintem un sobeneem, pret eenaidneeku.

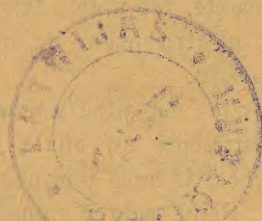
Redsi, mihtà dwehsele, mums buhs zihnitees tapat, bet tikai ar wahrdeem pret fawu eenaidneeku. Un schis ir ari muhsu eenaidneeks, kas muhsu kruhtis dsihwo, kauna firds, kura kahrdina us atreebschanu un afinis isleeschanu pret fawu brahli un tuwaku.

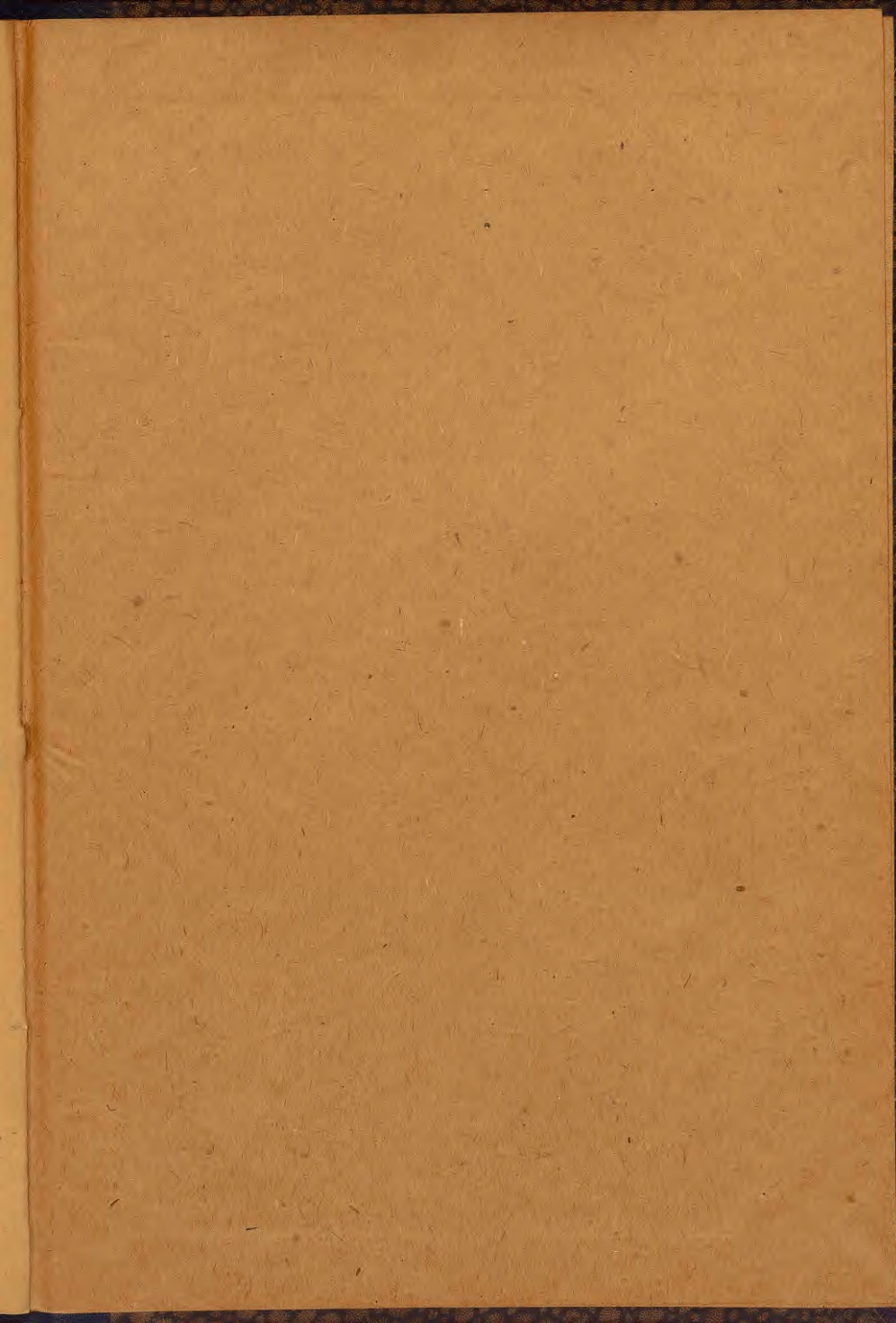
Wells ir tas, kas zilweku kahrdina us kaunu, pret fawu brahli, lai atreebjas un afinis islej. Bet Deewa Gars mahza un rahda, ka buhs zihnitees un fawu eenaidneeku ar labu uswaret. Jesus wahrda mums buhs. Deewu luhgt, Gara un pateesiba par fawu eenaidneeku. Ja mehs gribam

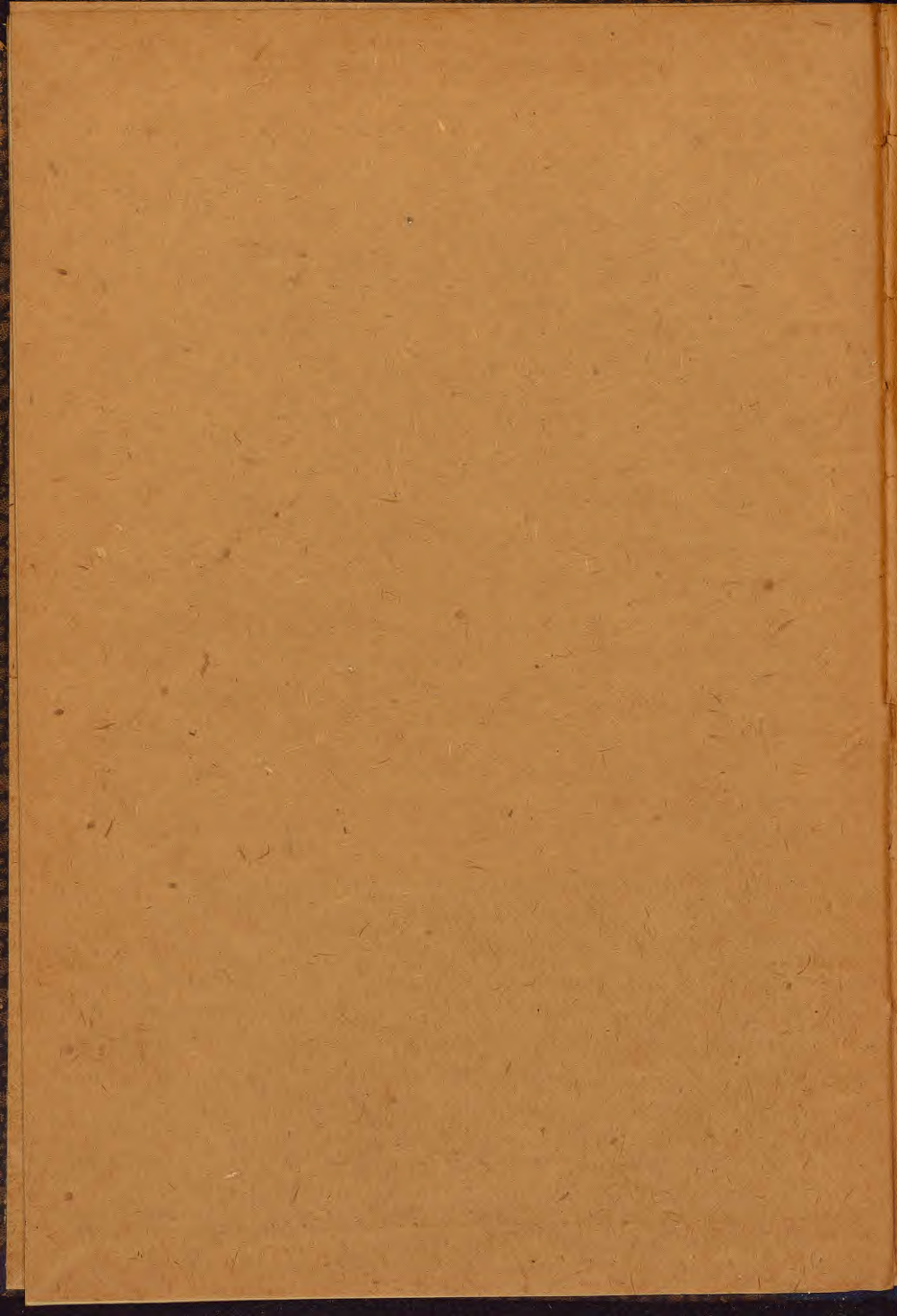
Deema behrni buht, tad mums buhs ņawu eenaidneeku pa-
ņiht, kurņĉ ņilweņu ņahrđina uņ ņaunu. Jeņus wahrđa mehs
maram ņatru grehtu uņwaret, tadeht naĥz, miĥlā dwehņele
pee Jeņus un tu redņeņi, ņa Wina ņwehtais Deema Garš
tewi maĥzis un raĥđis, ņas ir ņarņĉ?

Redņi, miĥtais braĥli, mums ir weens leels dwehņeles
ņarņĉ, ņas tapat ņatru deenu maĥza un raĥda, ņa buhs ņih-
nitees pret ņawu eenaidneeku. Šĥis leelais dwehņeles ņarņĉ
ir wehl daudĥ breeņmigatš, neņā paņaules ņarņĉ, ņuru
mehs tagad redņam un đjirdam. Šĥo dwehņeles ņaru mehs
ar meoņigām azim newaram redņet, bet ar garigām. Šĥis
ir garigas leetas, mums buhs garigi ņapraņt, ņā ņil-
weņam buhs ņihnitees pret paņaules grehta tumņibu. Un
ņĥis paņaules grehtu tumņiba ir leela, tadeht, ņa paņaules
behrni to newar un newarēs ņapraņt.

Ja paņaulē wells un grehtš nebuhtu, tad ari ņarņĉ
nebuhtu, tadeht ņa wells ņaru un eenaidu tiĥ ņataiņa
pret tawu braĥli. Maĥzees ņewi paņiht, miĥlā dwehņele,
tad tu redņeņi un ņapratifi, ņas ir laiĥigais ņarņĉ un ņas ir
dwehņeles ņarņĉ.

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0309057762

151